

1. Kort personligt budskap till socialstyrelsen, riksdag och regering (max 190 tecken inkl. blanksteg)?

Min mammas skadades i en trafikolycka för 17 år sedan då hon blev påkörd bakifrån. Det var ingen stor krock men det räckte för att ge henne svåra nackskador. Under dessa år har jag fått följa henne och se på hur hon kämpat med att få vård i Sverige. Aldrig under dessa år har den svenska sjukvården kunnat diagnostisera eller ge henne den behandling hon behöver. Nackskador handlar inte bara om smärta utan ger mycket andra kraftiga symptom, och dessa symptom tar inte på allvar av svenska läkare.

Min mamma har under alla år som nackskadad bemötts av mycket okunskap kring hennes skada trots hennes mycket svåra besvär. Efter några år sökte mamma vård/behandling utomlands och genomgick en steloperation, en operation (och vård) som hon fick betala med sina egna pengar.

2. Hur fungerar vården i samband med diagnos och behandling för dig idag?

Utifrån mina erfarenheter verkar det vara svårt att få en diagnos, och nackskador och den funktionsnedsättning som de faktiskt innebär tas inte på allvar. Min mamma har under alla år som nackskada fått höra att hennes operation, som hon gjorde utomlands, är ovetenskaplig. Det har alltid saknats någon kunnig som förstår helheten av nackskadors komplexitet. Behovet av kirurgi utreds inte fullt ut och detta resulterar i att rätt behandling uteblir och svenska läkare hänvisar istället till annan problematik och den nackskadade får remisser till exempelvis smärtklinik. Min mamma fick sin nackskada för flera år sedan men fortfarande verkar det finnas stora brister i den svenska sjukvården för personer i liknade situationer.

Trots att svenska läkare inte har haft någon kunskap om min mammas skada, och hon har inte blivit diagnostiserad, ha de givit henne råd (både innan och efter operation) att bland annat styrketräna och göra avslappningsövningar. Om läkarna hade genomfört en ordentlig undersökning och röntgat mammas nacka hade de garanterat sett att deras råd avslappning och styrketräning inte skulle kunna läka eller förbättra de svåra skador som min mamma har i nacken.

3. Är det några speciella problem som du vill framhålla?

Att misstron mot skadade är så stor och att deras skada inte tas på allvar. Vården blir också väldigt beroende av den enskildes ekonomiska förutsättningar, särskilt om den enda hjälpen finns i andra länder. Vill även lyfta och poängtera den okunskap som råder i den svenska sjukvården, som anhörig har jag bevittnat hur läkare förnekar min mammas nackskada trots att det finns medicinskt underlag, från annat land, som tydligt visar på de skador som finns i nacken.

En annan mycket viktig aspekt utöver vården och det medicinska är förståelse för nackskadade i helhet. Det är en mycket komplex skada som förändrar och påverkar personens hela vardag, alltifrån fritidsintressen, sociala nätverk m.m. Som anhörig tvingas man ta ett enormt stort ansvar i hemmet eftersom den nackskadade sällan beviljas behövande insatser. Skadans komplexitet kräver också flexibla insatser som är mer individanpassade vilket inte existerar idag.

4. Förbättringsförslag, framtida utmaningar, hur kan vårdprocesser, system, verktyg, organisation etc. förbättras?

Den svenska sjukvården måste prioritera och lägga mer resurser på att utveckla kunskapen om nackskador, hur de påverkar livet för de skadade i helhet och få in ett anhörigperspektiv. En utmaning kan vara att det finns en viss prestige inom den svenska sjukvården, att redan sakkunniga inte söker och tar till sig den kunskap som finns i andra delar av världen. Det är viktigt att våga inse att det finns stora brister inom detta område och det finns möjlighet att förändra livet för många som drabbats av nackskador om de bara ges rätt vård/behandling och tas på allvar. Jag tror att vårdprocessen måste utgå från varje enskild individ, se till den enskildas behov.

5. Skulle ett nationellt kunskapscentrum där aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet om svåra kroniska besvär efter nack-, rygg- och hjärnskador samlas kunna hjälpa dig?

Ja, tror det skulle vara ett viktigt verktyg för att förbättra vården och förutsättningarna för de drabbade. Att samla ihop den kompetens som behövs för att behandla nackskador tror jag även skulle leda till mer förståelse.

6. Något övrigt som du önskar nämna?

Svenska sjukvård måste satsa på nackskador. Livet för nackskadade förändras drastiskt. Min mamma har alltid varit en extremt aktiv person som älskade att åka skidor, skridskor och löpning etc. Jag minns att mamma aktiva liv fort försvann efter hennes krock och att hon under första perioden var sängliggande med ett konstant illamående, att hennes mående plötsligt försämrades syntes tydligt även för mig som var mycket ung.

Tack vare ett driv och styrka (som egentligen inte ska krävas för att få vård) sökte min mamma efter vård och fann den utomlands, och detta var en tid om 6år, 6år utan varken diagnos eller behandling från den svenska sjukvården. I Tyskland fann hon en mycket bra läkare som även opererade henne, läkaren tog henne och hennes nackskada på allvar. Operationen har på flera sätt förändrat min mamma liv, hon blev betydligt bättre! Men skadan är inte läkt och hon har fortfarande kraftiga symtom från sin nackskada. Hon har nervsmärtor, yrsel, domningar, illamående m.m listan kan göras lång.

Jag vill som anhörig poängtera att svenska sjukvården MÅSTE ta nackskadade på allvar och genast förbättra sin kunskap inom detta område.